

De europeiska arbetsmarknadsparternas representativitet: Träbearbetningssektorn

Sammanfattning

Inledning

Syftet med denna undersökning är att ta fram den information som behövs för att främja den sociala dialogen inom sektorn för träbearbetning. Eurofound's serie av undersökningar om representativitet syftar till att identifiera relevanta nationella och överstatliga arbetsmarknadsorganisationer på området för arbetsmarknadsrelationer inom utvalda sektorer. För att uppnå dessa mål identifieras i undersökningen de relevanta nationella arbetsmarknadsorganisationerna inom träbearbetningssektorn med hjälp av en top down-strategi (där man listar medlemmarna i de europeiska organisationerna) och en bottom up-strategi via Eurofound's nätverk av europeiska kontaktpersoner. En förutsättning för att en nationell sektorsrelaterad organisation ska omfattas av denna studie är att den deltar regelbundet i sektorsrelaterade kollektivförhandlingar och/eller är ansluten till en sektorsrelaterad europeisk näringslivs- eller arbetstagarorganisation som finns med i kommissionens förteckning över europeiska arbetsmarknadsparter med vilka samråd hålls enligt artikel 154 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och/eller som deltar i den sektorsrelaterade europeiska sociala dialogen.

Definition av sektorn

För denna undersöknings syften definieras sektorn för träbearbetning i enlighet med EU:s statistiska näringsgrensindelning (Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne, Nace) för att säkerställa att resultatet kan jämföras i olika länder. Mer specifikt definieras träbearbetning som omfattande Nace (Rev. 2) 16. Detta innefattar följande verksamheter:

- 16.1 Sågning och hyvling av trä.
- 16.2 Tillverkning av varor av trä, kork, halm, rotting o.d.

Ekonomisk bakgrund

I EU:s arbetskraftsundersökning (EU-LFS) för 2014 rapporterades att träbearbetningssektorn i EU:s

medlemsstater sysselsätter färre än 1,5 miljoner arbetstagare totalt, varav 83 procent är män. De flesta arbetstagare i branschen är heltidsanställda i små företag med färre än tio anställda. Sektorn krymper, delvis på grund av stadigt sjunkande efterfrågan på trävaror men också på grund av låga investeringsnivåer, höga kostnader och konkurrens från import. Den ekonomiska krisen har också påverkat sektorn och sysselsättningsnivåerna har sjunkit sedan 2008.

Representativitet på nationell nivå

Fackföreningar

Ett pluralistiskt föreningssystem överväger i träbearbetningssektorn i mer än hälften av EU:s medlemsstater. Sammanlagt 62 sektorsrelaterade fackföreningar har identifierats i 27 av EU:s medlemsstater (Malta har inga sektorsrelaterade fackföreningar). Elva länder har bara en registrerad sektorsrelaterad fackförening, fem länder har två organisationer och fem länder har tre, medan sex länder har fyra eller fler registrerade sektorsrelaterade fackföreningar, vilket visar på ett fragmenterat landskap.

När det gäller fackföreningarnas anslutningsgrad finns uppgifter om branschtäckning tillgängliga endast i 27 av 62 fall. Även om situationen varierar avsevärt mellan olika länder och fackföreningar visar statistiken att i mer än hälften av fallen där det finns tillgänglig information är branschtäckningen låg eller mycket låg (mindre än 10 procent).

Arbetsgivarorganisationer

På arbetsgivar sidan har 50 sektorsrelaterade arbetsgivarorganisationer identifierats i 25 EU-medlemsstater (Bulgarien, Malta och Polen har inga registrerade sektorsrelaterade arbetsgivarorganisationer). Tio länder har bara en registrerad arbetsgivarorganisation, nio länder har två, fyra länder har tre, och två länder har fyra eller fler organisationer.

När det gäller arbetsgivarorganisationernas anslutningsgrad är branschtäckningen låg och endast en organisation visar en branschtäckning sett till

antalet anslutna företag som överstiger 50 procent. Där uppgifter finns tillgängliga för båda slagen av branschtäckning (28 fall) tenderar branschtäckningen sett till antalet företag att vara lägre än branschtäckningen sett till antalet anställda. Detta gäller i 21 av de 28 fallen och det kan tyda på att större företag är något mer benägna att ansluta sig, jämfört med mindre företag.

Kollektiva förhandlingar

Tio av de 20 länder där tillgängliga uppgifter fanns uppvisade en hög täckningsgrad för kollektiva förhandlingar, över 80 procent, tre länder uppvisade en täckningsgrad på 50–70 procent och fem länder uppvisade mycket låga nivåer på täckningsgraden för kollektiva förhandlingar – lägre än 15 procent. Estland och Malta har inga sektorsrelaterade kollektiva förhandlingar alls. Den viktigaste faktorn som kan förklara en hög täckningsgrad för kollektiva förhandlingar är att den övervägande delen förhandlingar omfattar flera arbetsgivare. På motsvarande sätt kan en dominans av förhandlingar med enskilda arbetsgivare förklara de lägsta täckningsgraderna.

Representativitet på europeisk nivå

Den europeiska byggnads- och träarbetarfederationen EFBWW (European Federation of Building and Woodworkers) har 34 direkta medlemsorganisationer i de länder som omfattas av undersökningen och 31 av dessa deltar i sektorsrelaterade kollektiva förhandlingar.

CEI-Bois har 19 sektorsrelaterade medlemsorganisationer i 16 länder, och 16 av dessa deltar i sektorsrelaterade kollektiva förhandlingar.

Kriterier för representativitet

Enligt kommissionens beslut som bifogades meddelandet (KOM(1998) 322 slutlig) ska organisationer för att vara behöriga att rådfrågas uppfylla följande krav:

- a) De skall vara inriktade på specifika branscher eller kategorier samt ha en organisation på europeisk nivå.
- b) De skall bestå av erkända organisationer som själva ingår som en del av medlemsstaternas strukturer för arbetsmarknadens parter, som har förmåga att avtalsförhandla, och som är representativa för flera medlemsstater.
- c) De skall vara uppbyggda på ett sätt som säkerställer en effektiv medverkan i kommittéernas arbete.

Det tredje kriteriet för representativitet på europeisk nivå har att göra med organisationens kapacitet att förhandla för sina medlemmars räkning och att inleda "avtalsbundna relationer, inklusive ingående av avtal" (artikel 155 i EUF-fördraget) dvs. förmågan att göra åtaganden som är bindande för dem själva och deras nationella medlemsorganisationer.

EFBWW och CEI-Bois har reglerat denna fråga i ett samförståndsavtal med titeln Memorandum of understanding on engagement in a social dialogue (17 juni 1994). Enligt artikel 2 i det samförståndsavtalet ska båda parter utgå från att slutliga och/eller bindande förklaringar måste godkännas av deras respektive medlemsorganisationer innan de blir allmänt gällande.

Följaktligen har EFBWW och CEI-Bois ett särskilt mandat för att förhandla för sina medlemmars räkning, men de måste konsultera sina medlemsorganisationer innan de avger en bindande förklaring.

Andra organisationer på europeisk nivå

En översyn av medlemskapen för de nationella fackföreningar som ingår i denna studie visar att det bara finns en europeisk organisation som anges här och som omfattar minst tre länder: IndustriAll European Trade Union (IndustriAll) – den täcker sex länder. Att denna organisation förekommer här återspeglar överlappningen av områden inom många fackföreningar, eftersom organisationen inte gör anspråk på att vara en samlingsorganisation för fackföreningar som tillhör träbearbetningssektorn.

En liknande översyn av medlemskapen för de nationella arbetsgivar-/näringslivsorganisationerna visar att vissa av dem tillhör andra europeiska organisationer än CEI-Bois: European Panel Federation (EPF), European Furniture Manufacturers Federation (UEA) och European Furniture Industries Confederation (EFIC). Enligt bottom up-strategin är dessa europeiska organisationer närvarande i tre länder (EPF), fyra länder (UEA) respektive sex länder (EFIC). EPF är en delorganisation inom CEI-Bois, och UEA och EFIC är verksamma inom möbeltillverkning som faller utanför träbearbetningssektorn.

Slutsatser

Top-down- och bottom-up-analyser av träbearbetningssektorn i EU:s 28 medlemsstater visar att EFBWW (på arbetstagarsidan) och CEI-Bois (på arbetsgivarsidan) bör ses som de främsta EU-omfattande företrädarna för arbetstagare och arbetsgivare inom denna sektor.

Mer information

Rapporten *Representativeness of the European social partner organisations: Woodworking sector* (De europeiska arbetsmarknadsparternas representativitet: Träbearbetningssektorn) hittar du på <http://eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/comparative-information/representativeness-of-the-european-social-partner-organisations-woodworking-sector>

För mer information, kontakta Camilla Galli da Bino, informatör, på gdb@eurofound.europa.eu.